

Dyskusyjny Klub Książki –
spotkanie z książką Magdaleny Grzebałkowskiej pt.
„Beksińscy – portret podwójny”
19.03.2024

Wiesława Kozłowska

„Nieodgadnionych Beksińskich, ojca i syna, spotkało po śmierci coś wspaniałego. Otóż Magdalena Grzebałkowska napisała o nich wielką, głęboką i brawurową książkę reporterską. Złoty kruszec znalazł świetnego wydobywcę. Niech się chowa zmyślenie i powieści.”

Mariusz Szczygiel

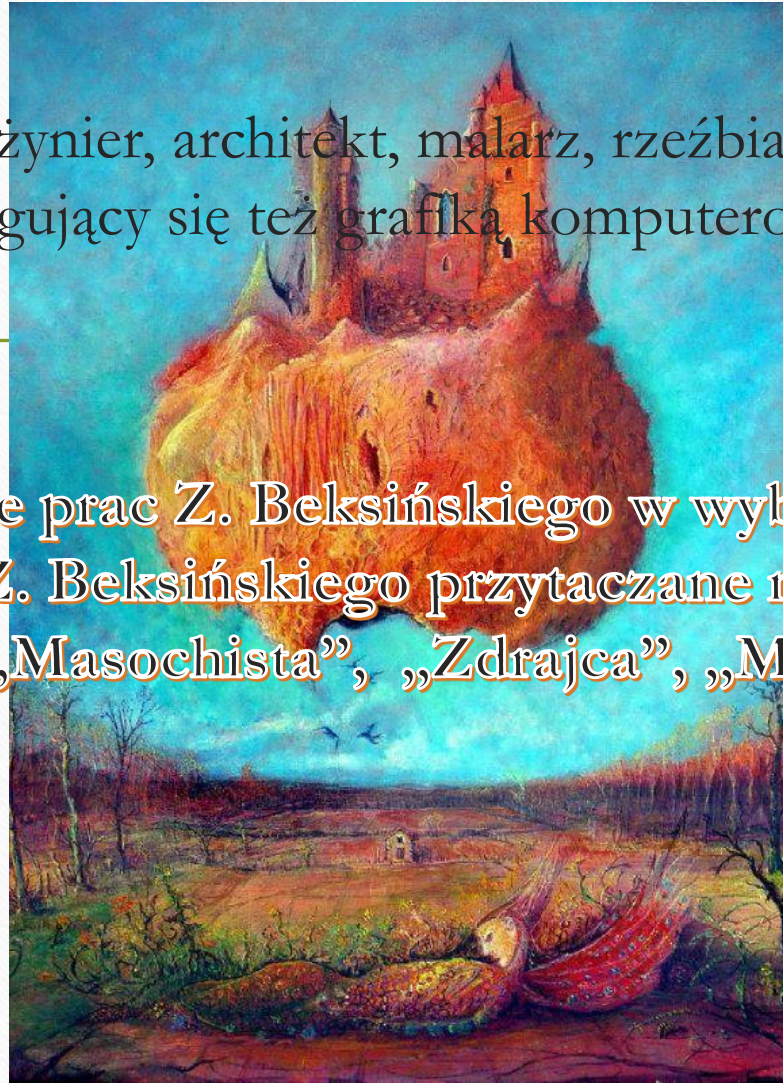
(polski dziennikarz, reportażysta, pisarz i wykładowca akademicki)

Wrażenia z lektury książki Magdaleny Grzebałkowskiej – historyczki,
reporterki, autorki biografii ks. Jana Twardowskiego oraz zbioru wspomnień
tych, co znali Beksińskich

Zdzisław Beksiński – inżynier, architekt, malarz, rzeźbiarz, rysownik i artysta,
posługujący się też grafiką komputerową

- Reprodukcje prac Z. Beksińskiego w wyborze autorki
- Oceny twórczości Z. Beksińskiego przytaczane na kartach książki –
rozdziały „Masochista”, „Zdrajca”, „Marszand”

Zdzisław Beksiński – człowiek i ojciec

- ❑ Analiza i interpretacja ocen Zdzisława Beksińskiego jako ojca, jako artysty, jako męża (kto wspomina? jak ocenia?)
- ❑ Zdzisław Beksiński w korespondencji z Andrzejem Urbanowiczem, Henrykiem Wańkiem, Marią Turlejską

np. str. 131

np. str. 134

Tomasz Beksiński – polski dziennikarz, popularyzator muzyczny, prezenter radiowy, tłumacz języka angielskiego, autor słynnej radiowej audycji „Trójka pod Księżycem”

- ❑ Tomasz Beksiński (1958 – 1999) – człowiek o dwóch twarzach i z 5 próbami samobójczymi na koncie
- ❑ Tomasz Beksiński w relacji z kobietami (rozd. „Humanoidy rodzaju żeńskiego”, „Nadkobieta”)
- ❑ Tomasz Beksiński o sobie – „Wieczór z wampirem” (wywiad z Tomaszem Beksińskim, prowadzonym przez Wojciecha Jagielskiego w 1998 r.) You Tube [Wieczór z wampirem - wywiad z Tomaszem Beksińskim cz. 1/2 \(youtube.com\)](#)

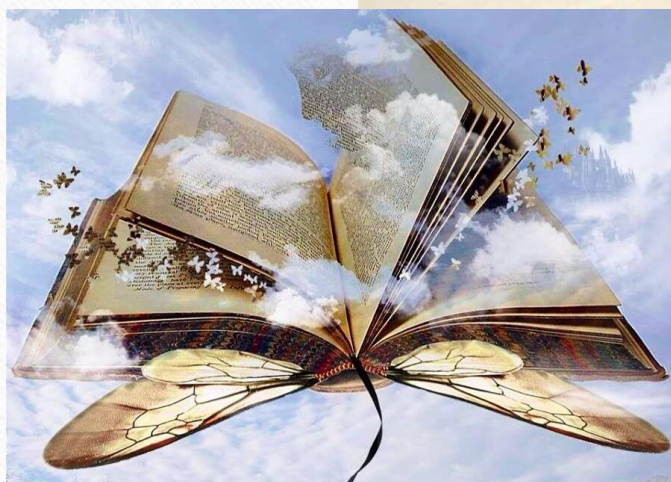
Zofia Beksińska – rozdz. „Cień”

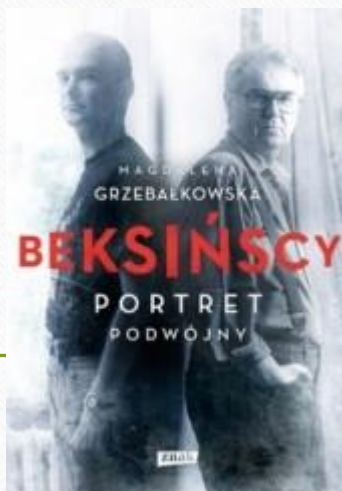
- „O zażywaniu leków psychotropowych Zosia dopisuje w lipcu 1970 roku swoim drobnym pismem pod wystukany na maszynie listem męża do Marii Turlejskiej: Trankwilizatory – chyba nie używam tego za dużo. Zresztą niczego nie przepisuję sobie sama. Jeżdżę do Rzeszowa na wyznaczone wizyty i tam lekarz na podstawie badań zapisuje mi to, co uważa. Przyznam się, że te środki wydają mi się czasem za słabe. Mam takie dni, że nie wiem, co bym zażyła, żeby ten motorek wewnętrzny przestał mnie dręczyć. Okropny stan – ogólna trzęsączka, niepokój, ucisk w gardle, obrzydliwa gotowość do łez, niecierpliwość, drżenie rąk – czy nie chciałaby Pani wtedy wziąć superdawki czegoś, co by to przerwało?”

str. 128

Ocena konwencji książki M. Grzebałkowskiej z perspektywy różnych czytelników

Czyta się tę książkę wprost wybornie, jak wciągającą powieść z elementami kryminału, thrillera, poniekąd sagę rodzinną, dramat psychologiczny i kryminał razem wzięte. Z każdą stroną portret podwójny rozrasta się niczym dom Beksińskich. Jakby mimochodem wyłaniają się z książki kolejne portrety. Tomasz jest dzieckiem w skórze ekstrawaganckiego dorosłego, egocentrykiem, manipulatorem ogarniętym obsesjami, ale też fascynującą osobowością. Zdzisław często poraża niewiarygodną wręcz naiwnością, a z wiekiem coraz bardziej dziwaczeje. Konfrontacja osobowości dwóch głównych postaci jest równie intrygująca, jak i pozostali bohaterowie. Na tym tle wyróżnia się niemal bezbarwny wizerunek Pawła Handlera, przeciętniaka, który zabił dla zysku i Zofii Beksińskiej, matki Tomasza.

Magdalena Światała [Lubimy czytać]

Oczekiwałam, że książka rozjaśni mi fenom twórcy makabrycznych, budzących grozę obrazów. Tak się stało. Dowiedziałam się, że Zdzisław Beksiński to artysta poszukujący takiej konwencji, która wyrażałaby jego postrzeganie odczuwanych emocji i tkwiących w nim myśli. To magister inżynier, architekt i artysta samouk. Testuje swoje pomysły, aby klisza fotograficzna, farba, gips, metal były posłuszne jego wewnętrznym obrazom. To ktoś, kto jest szczęśliwy, że jest artystą! Nic dziwnego, że podporządkował codzienne życie rodziny swojemu posłannictwu. Dziwi jednak wykreowany przez niego świat. Dlatego czytając książkę, próbowałam zapamiętać fakty dotyczące spraw osobistych artysty. Myślę, że pomogły mi oswoić szok kontaktu z pracami artysty następujące fakty: nerwica natręctw, nerwicowa sraczka, koszmary senne, ochrona własnej wrażliwości, mania pisania długich listów, nakładanie różnych masek, szukanie sposobu na bycie sławnym artystą.

Natomiast jeśli chodzi o Tomasza Beksińskiego, to wciąż zagadka dla mnie. Zdjęcia najpierw uroczego dzieciaczka, a potem wychudzonego nastolatka skłaniają do szukania pomocy u psychiatry w określeniu osobowości radiowca. Jakie słowa –klucze pomogłyby scharakteryzować Tomasza? Egocentryk, pijak, utalentowany tłumacz, pasjonat filmów grozy, tłumacz tekstów angielskich piosenek, dziwak, a może narcyz, świr, oszołom....

Sama książka budzi podziw dla ogromu pracy, które wykonała dziennikarka. Autorka zrećźnie też ją skomponowała. Mocne wprowadzenie listem ojca o samobójstwie syna to jak zaproszenie do prowadzenia czytelniczego śledztwa. Zdjęcia osób, wyselekcjonowane reprodukcje prac artysty, fragmenty jego listów, opinie i wspomnienia znajomych, a na końcu imponująca bibliografia. Rzetelny zbiór informacji do przemyślenia! 461 stron informacji! Wprowadzenie rozdziałów i zatytułowanie ich pomaga uszeregować fakty, wręcz poradzić sobie z ich nadmiarem. Nie zawsze jednak tytuły rozdziałów pomagały mi w uporaniu się z wiadomościami prezentowanymi przez znajomych tych dwóch panów.

Wiesława Kozłowska

Rekomendacje

- 2016 r. Film „Ostatnia rodzina” w reżyserii Jana P. Matuszyńskiego do scenariusza Roberta Bolesko; w rolę Zdzisława Beksińskiego wcielił się Andrzej Seweryn
- 2010 r. w holu głównym Parlamentu Europejskiego w Brukseli zaprezentowano ekspozycję 21 prac artysty pod znamiennym tytułem „Zdzisław Beksiński – mroki podświadomości”
- Podkarpackie Centrum Sztuki Współczesnej im. Zdzisława Beksińskiego w Sanoku
- Wiesław Weiss „Tomek Beksiński. Portret prawdziwy” 2016

